

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Bur & Ann. CZ, s. r. o.**, IČO 25852108
sídlem Nádražní 28, 739 21 Paskov
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Burešem
sídlem Benediktská 690/7, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 1387/7, 140 96 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2022, č. j. 27725-2/2022-900000-314

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2022, č. j. 27725-2/2022-900000-314, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobci na náhradu nákladů řízení částku 16 600 Kč, a to k rukám jeho advokáta Mgr. Václava Bureše do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 6. 8. 2021, č. j. 54563-3/2021-640000-62, Celní úřad pro Zlínský kraj (dále též „celní úřad“) zajistil žalobci vybrané výrobky, a to konkrétně pivo o celkovém objemu 1 000 l včetně prodejních obalů (15 ks KEG sudů o objemu 50 l, 5 ks KEG sudů

o objemu 30 l, 2 ks KEG sudů o objemu 5 l, a 60 ks PET lahví o objemu 1,5 l) a přepravních obalů (3 ks plastových přepravek, v nichž byly uloženy PET láhve). Důvodem zajištění bylo, že tyto výrobky dne 5. 8. 2021 dopravoval jednatel žalobce na komunikaci č. I/49, směr jízdy Vizovice–Zlín v rozporu s § 42 odst. 1 písm. b) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, bez dokladu prokazujícího zdanění výrobků podle § 5 téhož zákona.

2. Následně dne 28. 3. 2022 vydal celní úřad podle § 42d odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních daních rozhodnutí č. j. 27675/2022-640000-12 o propadnutí shora označených vybraných výrobků včetně prodejních obalů, v nichž byly skladovány. V tomto ohledu konstatoval „*neoddělitelnost zajištěných vybraných výrobků od jejich obalů, neboť obal je podstatný pro uchování vybraných výrobků ve stavu a kvalitě, v jakých byly předmětem zjištěného porušení právních předpisů*“. Současně rozhodl o uvolnění a vrácení přepravních obalů (3 ks plastových přepravek) „*sloužících k opakovanému využití a k bezpečné přepravě vybraných výrobků*“ žalobci.
3. Odvolání, jímž žalobce brojil proti rozhodnutí celního úřadu o propadnutí vybraných výrobků, žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 14. 6. 2022, č. j. 27725-2/2022-900000-314. V odůvodnění žalovaný v otázce povahy KEG sudů coby prodejních či přepravních obalů vycházel z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2022, č. j. 31 Af 2/2019-201 (věc *Rodinný pivovar Bernard a spol.*), a shledal, že převažující funkcí KEG sudu je funkce prodejního obalu. V případě zajištěných vybraných výrobků spolu s KEG sudy se tudíž jedná o jednu prodejní jednotku a KEG sudy jako prodejní obaly sdílejí osud vybraných výrobků. Dodal, že dle aktuální právní úpravy celní orgány nemají v otázce rozsahu rozhodnutí o propadnutí zboží možnost správního uvážení. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného směřuje nyní podaná žaloba.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

4. Ve včas podané žalobě žalobce v první řadě upozornil na rozpor mezi závěry celního úřadu, který v rozhodnutí o zajištění uvedl, že KEG sudy jsou přepravní obaly, v následném rozhodnutí o propadnutí je však již překvapivě považoval za obaly prodejní. Není zjevné, na základě jaké úvahy došlo ke změně tohoto právního posouzení v neprospěch žalobce.
5. Žalobce dále uvedl, že již nerozporuje propadnutí vybraných výrobků, neztotožnil se však s uloženou sankcí spočívající v propadnutí přepravních obalů – KEG sudů. V tomto ohledu konstatoval, že KEG sudy nejsou využívány výhradně jako prodejní obaly, jako je tomu např. u PET lahví. Slouží k přepravě piva. Po „naražení“ není sud znehodnocen, ale slouží k dalšímu užívání. Zákazníci, kteří za tyto sudy zaplatili vratnou zálohu, je po jejich využití vrací zpět žalobci. Po celou dobu zůstávají ve vlastnictví žalobce. Jejich cena není promítnuta do ceny piva.
6. Co se týče odkazovaného rozsudku Krajského soudu v Brně ve věci *Rodinný pivovar Bernard a spol.*, žalobce namítl, že se nejedná o ustálenou judikaturu. Navíc je napaden kasační stížností.
7. Uložená sankce propadnutí KEG sudů neodpovídá účelu svého zakotvení. Přepravní doklad a jeho perfektní provedení slouží pro určení množství druhově určených věci (zde piva) uvedených do volného daňového oběhu, resp. pro odvedení spotřební daně. Druhově určená věc jako je pivo, ale není součástí KEG sudu. Ani obsahové požadavky na přepravní doklad nestanovují specifikaci obalu piva. V případech, kdy celní orgán dospěje k závěru,

že nebyl správně vyhotoven přepravní doklad, přichází v úvahu propadnutí těch genericky určených věcí, které nelze z tohoto důvodu jednoznačně identifikovat a ověřit. Nikoli však propadnutí KEG sudů, z nichž se předmětná spotřební daň při uvedení do volného oběhu neodvádí, protože se jedná o samostatnou (občanskoprávně) individuálně určenou věc.

8. Celní orgány porušily zásadu přiměřenosti, jakož i zásadu legitimního očekávání. Namísto, aby byly KEG sudy v hodnotě cca 50 000 Kč vráceny žalobci coby jejich vlastníkov, byly zcela neoprávněně a bezdůvodně zlikvidovány. Tyto sudy si žalobce pořídil pro účely svého podnikání, pro něž jsou zásadní komoditou. To vše kvůli zjevnému administrativnímu pochybení v dokumentech ke spotřební dani, kterou nicméně žalobce zaplatil, navíc v nízké částce 1 953 Kč. Za administrativní nesrovnalost v přepravním dokladu je sankce spočívající v propadnutí celého nákladů včetně přepravních obalů zjevně nepřiměřená.
9. Navíc v situaci, kdy neexistuje jednoznačná právní úprava a povahu KEG sudů není možné s jistotou dovodit z platných právních předpisů, byly celní orgány povinny postupovat dle zásady *in dubio pro libertate*, tedy ve prospěch adresáta správního práva – žalobce.
10. Na základě uvedeného žalobce navrhl, aby soud nahradil výrok rozhodnutí celního úřadu o propadnutí vybraných výrobků novým zněním, podle něž budou předmětné KEG sudy spolu s plastovými přepravkami coby přepravní obaly vráceny žalobci, a současně zrušil rozhodnutí obou celních orgánů. Eventuálně navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí celního úřadu, zrušil a věc vrátil celnímu úřadu k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

11. Ve vyjádření k žalobě ze dne 13. 10. 2022 žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dodal, že je přesvědčen, že Krajského soudu v Brně ve věci *Rodinný pivovar Bernard a spol.* je na nyní projednávanou věc přílehlavý, neboť se rovněž jednalo o stejné vybrané výrobky (pivo) dopravované v KEG sudech. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce

12. V replice k vyjádření žalovaného ze dne 17. 2. 2023 žalobce poukázal na druhy obalů a jejich vlastnosti, a to i s ohledem na důvodovou zprávu k zákonu č. 477/2001 Sb., o obalech, a na Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 94/62/ES ze dne 20. 12. 1994. Dodal, že KEG sudy nejsou jednorázové obaly, neboť po otevření je lze opakovaně použít a po otevření nejsou nenávratně poškozeny. Oddělení piva od KEG sudu je standardním úkonem. Současně žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 20. 10. 2022, č. j. 1 Afs 105/2022-95, věc *Rodinný pivovar Bernard a spol.* (rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), jímž byl zrušen předchozí rozsudek krajského soudu.

V. Jednání konané dne 22. 3. 2023

13. Při jednání účastníci setrvali na již dříve písemně uplatněné argumentaci. Soud konstatoval obsah soudního a správního spisu, včetně žalobcem předloženého rozsudku NSS ve věci *Rodinný pivovar Bernard a spol.*, jenž byl stranám znám. Neprováděl dokazování dalšími listinami předloženými v průběhu řízení o žalobě žalobcem, neboť již byly součástí

správního spisu, jehož obsahem se dokazování neprovádí (viz např. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

VI. Posouzení věci

14. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí celního úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná**.
15. Žalobce brojil proti rozhodnutím celních orgánů o propadnutí vybraných výrobků. Svoji argumentaci však omezil toliko na tu část těchto rozhodnutí, která se týkala zajištěných KEG sudů považovaných celními orgány v řízení o propadnutí vybraných výrobků za prodejní obaly. S tímto hodnocením se žalobce neztotožnil, neboť měl primárně za to, že v případě KEG sudů se jedná o obaly přepravní.
16. Ve vztahu k této sporné otázce žalovaný v napadeném rozhodnutí (str. 7–9, 12) vycházel z rozsudku Krajského soudu v Brně ve věci *Rodinný pivovar Bernard a spol.*, který výslovně považoval za přílehlavý pro nyní projednávanou věc (str. 12 napadeného rozhodnutí, str. 2 vyjádření k žalobě). Shledal, že převažující funkcí KEG sudu je funkce prodejního obalu, v případě zajištěných vybraných výrobků (piva) se spolu s KEG sudy tudíž jedná o jednu prodejní jednotku, protože KEG sudy jako prodejní obaly sdílejí osud vybraných výrobků.
17. Soud má ve shodě s účastníky řízení za to, že na nyní projednávaný spor je skutkově i právně přílehlavá věc *Rodinný pivovar Bernard a spol.* (k tomu nutno uvést, že na toto posouzení nemá zásadní vliv skutečnost, že v nyní projednávané věci je totožný vlastník vybraných výrobků a jejich obalů, zatímco v odkazované věci se jednalo o jiné osoby). Jak ovšem uvedeno již výše, v této věci došlo k zásadnímu vývoji, kdy rozsudek krajského soudu byl zrušen rozsudkem kasačního soudu, a to na základě odlišného právního názoru.
18. Z rozsudku NSS plyne, že propadnutí věcí podle zákona o spotřebních daních je úzce spjata se zajištěním vybraných výrobků. Správce daně totiž může rozhodnout o propadnutí vybraných výrobků pouze tehdy, byly-li dříve zajištěny a zároveň nebyly naplněny důvody pro jejich uvolnění. Propadnutí vybraných výrobků je pak sankcí za porušení zákona o spotřebních daních. Stát zde postihuje vlastníka vybraných výrobků podléhajících spotřební dani především za nedodržení evidenčních povinností specifikovaných v ustanoveních daného zákona. Propadnutí vybraných výrobků má zamezit nedovolenému pohybu nezdaněných výrobků a také sleduje cíl zamezení dalšího páchání této činnosti. Primárně postihuje majitele vybraných výrobků a je sankcí za porušení zákonem stanovených podmínek. Zákon o spotřebních daních tedy umožňuje zejména propadnutí vybraných výrobků (předmětu daně), jež byly přepravovány v rozporu se zákonem. Pouze pivo (nikoliv KEG sudy, v nichž pivo bylo) však představuje vybraný výrobek podle § 1 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebních daních, a je tak předmětem spotřební daně. Rozhodnou otázkou je, zda jsou sudy neoddělitelnou součástí vybraného výrobku, a je tak nezbytné vyslovit i jejich propadnutí. Z příslušných ustanovení zákona o spotřebních daních totiž plyne, že zajištění a propadnutí míří zejména na vybrané výrobky přepravované bez potřebných dokladů.
19. V tomto ohledu NSS rozlišil mezi institutem zajištění vybraných výrobků a institutem propadnutí. Zatímco zajištění představuje „okamžitý“ a dočasný úkon orgánů celní správy, který má zabránit dalšímu nakládání s vybranými výrobky do doby, než se prokáže, zda s nimi bylo nakládáno v rozporu se zákonem, či nikoliv, propadnutí je sankcí za jednání,

kteře vedlo k zajištění vybraných výrobků, za situace, že nebyly odstraněny vady, pro něž byly vybrané výrobky zajištěny. Oba instituty se tedy týkají především vybraných výrobků (předmětu spotřební daně). Přitom v rámci zajištění lze vzhledem k „dočasnosti“ tohoto institutu a potřeby okamžitého zásahu předpokládat také jeho dopad na případné dopravní prostředky, přepravní obaly atp. Propadnutí však má trvalé následky, neboť dochází ke ztrátě vlastnictví vybraných výrobků. Proto je třeba vždy zvažovat důsledky a proporce při rozhodování o propadnutí věci, která není předmětem daně, ale nějakým způsobem s ní souvisí.

20. NSS dále konstatoval, že pro posouzení propadnutí KEG sudů v majetku osob odlišných od vlastníka vybraných výrobků (který je primárně postižován), je rozhodující posouzení oddělitelnosti „piva od sudu“ (pozn.: v nyní projednávané věci zdejší soud neshledal důvodu, pro nějž by otázka oddělitelnosti neměla být rozhodující též v případě, kdy je vlastník piva i KEG sudů prozatím totožný). V tomto ohledu se kasační soud neztotožnil s názorem celního orgánu i krajského soudu, kteří vycházeli z povahy sudu jako prodejního obalu a složitosti přečerpání piva do jiného obalu. Uvedl, že již ze samotné definice „prodejního obalu“ dle zákona o obalech plyne, že pro spotřebitele nebo konečného uživatele tvoří jednu prodejní jednotku. Jelikož však v případě prodeje piva nedocházelo (ani nemohlo) k přechodu vlastnického práva ke KEG sudu, nemohl pak současně s vybraným výrobkem tvořit jednu prodejní jednotku; sud nebyl současně s pivem předmětem prodeje. Již tato úvaha přitom vedla kasační soud k závěru, že převážná funkce KEG sudu byla přepravní. Ve vztahu k tomuto závěru je nutno zdůraznit, že k převodu či přechodu vlastnického práva ke KEG sudům nedocházelo, na rozdíl od piva coby předmětu daně, ani v nyní projednávané věci.
21. V návaznosti na uvedený závěr o „přepravním“ charakteru obalu se NSS vyjádřil i k samotné otázce oddělitelnosti obalu od vybraného výrobku, neboť v případě jejich neoddělitelnosti by i přes výše uvedené celní orgán neměl jinou možnost, než rozhodnout o jejich společném osudu. Podklady shromážděné celními orgány a krajským soudem přitom kasační soud vyhodnotil opačně a shledal, že přečerpání sice není standardním postupem, nicméně za dodržení hygienických podmínek je možné, přičemž všechny potřebné komponenty k sestavení „přečerpávacího“ zařízení jsou na trhu běžně dostupné. Není navíc zcela nezbytné, aby schopností oddělit vybraný výrobek od obalu disponovala přímo celní správa, je-li taková činnost v možnostech třetích osob. Tedy v případech, kdy lze vybraný výrobek oddělit od jeho obalu, nelze na tuto činnost rezignovat pouze z důvodu případné komplikovanosti takového zásahu či nedostupnosti potřebných zařízení v majetku orgánů celní správy. V této souvislosti NSS poukázal též na skutečnost, že v případě zničení vybraných výrobků („vylití piva“) zůstává obal (KEG sud) po vyčerpání obsahu nepoškozený a způsobilý dalšího užití, tedy i navrácení majiteli.
22. Zdejší soud v nyní projednávané věci neshledal důvodu, pro nějž by se měl od názoru kasačního soudu odlišit, a proto shledal, že i v nyní projednávané věci plnily předmětné KEG sudy toliko funkci přepravního obalu, pročez mělo být rozhodnuto o jejich uvolnění a vrácení majiteli – žalobci.
23. Tento závěr lze navíc podpořit i odkazem na bod [57] citovaného rozsudku, v němž NSS upozornil i na to, že postup celních orgánů musí při rozhodování o propadnutí věci, jež nejsou vybranými výrobky, vycházet i ze zásady přiměřenosti, přičemž poukázal na nepoměrně vyšší hodnotu propadlých KEG sudů vůči hodnotě spotřební daně z vybraných výrobků. Nutno uvést, že na zjevný nepoměr mezi hodnotou KEG sudů a vyšší daně, která

měla být vyměřena ze zajištěných vybraných výrobků, poukazoval i žalobce v nyní projednávané věci. Žalovaný nicméně dospěl k nesprávnému závěru, že takový postup mu aktuální právní úprava neumožňuje.

24. Soud naopak nepřisvědčil námitce žalobce, že na nezákonnost napadeného rozhodnutí má vliv prvotní označení KEG sudů jako přepravních obalů v rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků. Je sice pravdou, že celní úřad v řízení o zajištění vybraných výrobků označil KEG sudy za přepravní obaly, zatímco v řízení o propadnutí vybraných výrobků je již považoval za obaly prodejní. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí náležitě vysvětlil, z jakého důvodu tomu tak bylo. Tato úvaha sama o sobě ob stojí. Ačkoliv jsou totiž řízení o zajištění vybraných výrobků a řízení o jejich propadnutí úzce spojena, teprve až v řízení o propadnutí vybraných výrobků jsou postaveny najisto zjištěné informace z předcházejícího řízení o zajištění, které lze v tomto ohledu chápat jako předběžné opatření. Na postavení žalobce ve správním řízení postup celních orgánů neměl vliv, neboť hodnocení povahy předmětných obalů bylo podrobena zkoumání obou správních instancí, byť až v řízení o propadnutí vybraných výrobků.

VII. Závěr a náklady řízení

25. Z výše uvedených důvodů soud dle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Soud současně nedospěl k závěru o nezbytnosti zrušit i rozhodnutí celního orgánu, neboť z něj plynoucí nezákonné závěry může v dalším řízení napravit i žalovaný. Nutno dodat, že soud nemohl vyhovět primárnímu žalobnímu petitu, jímž se žalobce dožadoval nahrazení výroku rozhodnutí celního úřadu a zrušení rozhodnutí obou celních orgánů, neboť takový postup soudní řád správní neumožňuje.
26. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
27. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, neboť jím napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna jeho zástupce a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V daném případě se jednalo o čtyři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika ze dne 17. 2. 2023, účast na jednání před soudem dne 22. 3. 2023) a čtyři režijní paušály, a to ve výši 4 x 3 100 Kč a 4 x 300 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g), § 13 odst. 4 advokátního tarifu], tedy celkem 13 600 Kč. Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 16 600 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho

zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 22. března 2023

JUDr. Zuzana Bystřická
předsedkyně senátu

v. z. Mgr. Petr Pospíšil v. r.
člen senátu
(§ 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s.)